

ทำไมผู้สอบ CPA จึงไม่สามารถสอบผ่านข้อสอบวิชากฎหมาย และควรแก้ไขอย่างไร ?

บางทีถ้าหากเรามาร่วมกันสำรวจหาสาเหตุว่าปัญหาหลักของผู้สอบ CPA ในเฉพาะวิชากฎหมาย คืออะไร ก็อาจทำให้คำถามที่ตั้งเรื่องนี้ลดน้อยลงไปบ้าง ในมุมมองของผู้เขียนแล้ว เท่าที่เห็น ประเด็นสำคัญ ๆ ของปัญหานี้ก็คือ

ประการที่ 1 ภาษากฎหมายเข้าใจยาก ไม่คุ้นเคย อ่านแล้วงง จับใจความไม่ได้

ทั้งนี้เนื่องจากผู้สอบ CPA ส่วนใหญ่มีความถนัดในทางบัญชี เป็นนักบัญชี มิใช่ นักกฎหมาย (เว้นแต่ผู้ที่ได้รับการอบรมหรือศึกษาต่อในทางกฎหมายเพิ่มเติม) ดังนั้น จึงไม่น่าแปลก ก็เพราะว่า นักกฎหมายก็ไม่เข้าใจภาษาหรือเรื่องทางบัญชีเช่นกัน

ตัวอย่าง เช่น ปพพ.ม.1201 “ห้ามมิให้ประกาศอนุญาตเงินปันผล นอกจากโดยมติของที่ประชุมใหญ่ กรรมการอาจจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้เป็นครั้งคราว ในเมื่อปรากฏแก่กรรมการว่าบริษัทมีกำไรสมควรพอที่จะทำเช่นนั้น

ห้ามมิให้จ่ายเงินปันผลจากเงินประเภทอื่นนอกจากเงินกำไร ถ้าหากบริษัทขาดทุน ห้ามมิให้จ่ายเงินปันผลจนกว่าจะได้แก้ไขให้ขาดทุนเช่นนั้น”

ถอดความหมายของ ม.1201 ได้ดังนี้

“ การจ่ายเงินปันผล มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. บริษัทต้องไม่ขาดทุนสะสม

2. บริษัทต้องมีกำไร

3. จ่ายเงินปันผลต้องจ่ายจากเงินกำไรเท่านั้น

4. การจ่ายเงินปันผลต้องเป็นมติของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น เว้นแต่กรณีบริษัทมีกำไรพอที่จะจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลได้ ก็ให้กรรมการบริษัทอนุมัติจ่ายได้เป็นครั้งคราว”

หรือให้ทำความเข้าใจความหมายเป็นภาษาง่าย ๆ ดังนี้ “ การจ่ายเงินปันผลของบริษัท จำกัด ต้องจ่ายจากกำไรแท้จริงเท่านั้น

ปกติ อนุมัติจ่ายโดยมติผู้ถือหุ้น

พิเศษ (ครั้งคราว) อนุมัติโดยมติกรรมการ”

ดังนั้น การแก้ปัญหา ประการที่ 1 ก็คือต้องถอดกฎหมายตามบทบัญญัติเป็นข้อเขียนธรรมดา แล้วแปลจากข้อเขียนธรรมดาคือคำพูดบอกเล่าธรรมดา ๆ ที่เข้าใจและจดจำได้ง่าย ๆ

ประการที่ 2 วิชากฎหมาย เนื้อหามาก รายละเอียดมาก จำไม่ไหว ทำอย่างไรดี ?

ผู้สอบส่วนใหญ่จะสมัครเข้าสอบมากกว่า 1 วิชา ดังนั้น เนื้อหาของแต่ละวิชาเมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาในการดูตำราเพื่อทำความเข้าใจ เตรียมตัวสอบ จึงมีเนื้อหามาก โดยเฉพาะวิชากฎหมาย มีรายละเอียดในแต่ละเรื่องมากมาย บางเรื่องหัวข้อคล้าย ๆ กัน แต่มีความแตกต่าง เช่น ในเรื่องหุ้นและผู้ถือหุ้นของบริษัท จำกัด กับบริษัทมหาชน จำกัด หากมีเวลาน้อย จับประเด็นหลัก ๆ ไม่ได้ ก็จะเกิดความสับสน เข้าห้องสอบแล้วมีนั่งไปหมด ต้องยอมรับความจริงประการหนึ่งที่ว่า เราไม่สามารถจำรายละเอียดทุกข้อความของตัวบทกฎหมายได้หมดทุกเรื่อง ถ้าจะ

สอบวิชากฎหมายด้วยการท่องจำอย่างเดียวจะสอบไม่ผ่าน เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่า วิชากฎหมายมิใช่การท่องจำ หากแต่เป็นวิชาที่ต้องเข้าใจโครงสร้าง องค์ประกอบ และหลักการของบทบัญญัติต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และสามารถอธิบายได้

หนทางแก้ไขปัญหาประการที่ 2 วิธีหนึ่งที่น่ามาใช้ได้ก็คือ

1. การจัดรูปร่างหรือโครงสร้างเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้การอ่านวิเคราะห์โจทย์แล้วสามารถ จับประเด็นว่าอยู่ในเรื่องใดหมวดใด
2. ควรทำความเข้าใจและย่อเรื่องที่สำคัญในแต่ละเรื่องย่อโดยคุณแนวจากสถิติข้อสอบเก่า ทั้งนี้เพื่อมิให้ต้องเสียเวลา เสียพื้นที่ในการจำสิ่งซึ่งไม่ใช่สาระสำคัญ
3. เปรียบเทียบประเด็นสำคัญ ความเหมือน ความแตกต่างในเรื่องประเภทเดียวกัน ควรจำเฉพาะเรื่องความแตกต่าง เช่น บริษัท จำกัด กับ บริษัท มหาชน จำกัด
4. ต้องศึกษาทำความเข้าใจโครงสร้าง เนื้อเรื่องย่อ และประเด็นสำคัญให้ได้ โดยต้องนี้กวาดภาพแล้วอธิบายในแต่ละเรื่องให้ได้ด้วย หลักใหญ่ ๆ เป็นประเด็น ๆ ไป ในระยะเริ่มต้น อาจจำประเด็นหลัก ๆ ในเรื่องนั้น ๆ หากกวาดภาพได้แล้ว จึงเก็บประเด็นรายละเอียดให้มากที่สุด สุดแต่ความสามารถของแต่ละคน

ประการที่ 3 อ่านโจทย์แล้วหลงประเด็นหรือจับประเด็นไม่ได้ว่าต้องเขียนคำตอบเรื่องใด แนวทางใด

การอ่าน โจทย์ ต้องตีความตามตัวอักษร และเจตนารมณ์ของผู้ตั้ง โจทย์ให้ได้ว่าต้องการทราบคำตอบเรื่องใด วงแคบ วงกว้างมากเพียงใด

ตัวอย่าง ตามพระราชบัญญัติ บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 บริษัทหรือผู้ถือหุ้นอาจดำเนินการได้อย่างไร ในกรณีที่กรรมการของบริษัทมหาชน จำกัด คนใดดำเนินกิจการของบริษัทไม่เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์และ ข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และรักษาผลประโยชน์ของบริษัท

จับประเด็น โจทย์ ได้ดังนี้

เงื่อนไข กรณีที่กรรมการบริษัทมหาชน จำกัด คนใดดำเนินกิจการของบริษัท

- ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของบริษัท
- ผ่าฝืน ข้อบังคับของบริษัท
- ไม่เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ไม่เป็นไปตามมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- ไม่มีความซื่อสัตย์ สุจริต
- ไม่รักษาผลประโยชน์ของบริษัท

กรณีใดกรณีหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งกรณี

คำถาม บริษัทหรือผู้ถือหุ้นจะสามารถดำเนินการต่อกรรมการคนนั้น เพื่อรักษาผลประโยชน์บริษัท หรือเพื่อให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ได้อย่างไรบ้าง (ต้องตอบว่า บริษัทจะดำเนินการได้ อย่างไรบ้าง / ผู้ถือหุ้นจะดำเนินการได้อย่างไรบ้าง)

ประการที่ 4 เขียนอธิบายคำตอบข้อสอบอัตนัยไม่ได้ดี

เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียบเรียงเรื่องราวของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป บางคนเล่าเรื่องได้แค่ฟังเข้าใจง่าย ลำดับเรื่องได้ดี แต่บางคนเล่าเรื่องเดียวกันแต่ฟังแล้วสับสน จับต้นชนปลายไม่ถูก ดังนั้น ก็เช่นเดียวกัน การอธิบายคำตอบข้อสอบอัตนัยให้ผู้ตรวจข้อสอบเข้าใจได้นั้น เป็นเรื่องที่จะต้องให้ความสำคัญ และหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ ๆ ข้อสำคัญพึงระลึกเสมอว่า ผู้ตรวจข้อสอบมีความรู้ในคำถาม และคำตอบที่ได้อยู่แล้ว หน้าที่ของผู้ตอบก็คือ เขียนคำตอบอย่างไร ให้กะทัดรัด ชัดเจน ตรงประเด็น เพื่อสื่อให้ผู้ตรวจข้อสอบเห็นว่า ผู้ตอบมีความเข้าใจในประเด็นที่ถามเป็นอย่างดี เท่าที่เคยอ่านคำตอบอัตนัยมา พอสรุปหลักการเขียนคำตอบวิชากฎหมายดังนี้

1. ต้องกำหนดได้ว่า ในคำถามข้อนั้น ๆ มีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องใดบ้าง พร้อมทั้งเขียนหลักเกณฑ์กฎหมายนั้น ๆ โดยสรุปให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้
2. จับประเด็นคำถามว่าต้องการคำตอบใดบ้าง โดยจะต้องเขียนอธิบายให้ได้ว่า จากข้อเท็จจริงในคำถามนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายที่กำหนดในข้อ 1 แล้ว ควรเป็นอย่างไร เช่น
  - 2.1 การกระทำตามข้อเท็จจริงในคำถามถูกหรือผิดหลักกฎหมายอย่างไร หรือ
  - 2.2 หากต้องการผลตามความมุ่งประสงค์ของคำถาม จะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง
3. กรณีโจทย์ให้ยกตัวอย่างประกอบคำตอบด้วยนั้น จะต้องยกตัวอย่างให้เห็นประเด็นที่โจทย์ต้องการอย่างชัดเจน
4. หากมีเวลาเหลือให้ทบทวนคำตอบแล้วพิจารณาเขียนเสริมเพิ่มเติมจากที่ได้เขียนคำตอบไว้แล้วเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ได้คำตอบที่สมบูรณ์

ตัวอย่าง การเขียนอธิบายคำตอบจะนำเสนอไว้ในโอกาสต่อ ๆ ไป